

Ikwilwerken – tussentijds bericht 19 oktober 2009

Beste ikwilwerken fans van vroeger, en beste nieuwe geïnteresseerden van nu,

Als oprichter en voorzitter ben ik ontroerd dat veel werkzoekenden uit 2003/2004, die wij vaak niet eens persoonlijk kenden, opnieuw contact met ons zoeken, in een nieuwe periode van werkloosheid. In zekere zin geeft dat blijk van een enorm vertrouwen in wat wij in 2003/2004 deden (pogen een vakbond voor werklozen te worden, en veel publiciteit vragen voor het feit hoe rot het voelt om werkloos te zijn, weinig uitzicht te hebben en overal afgewezen te worden).

In 2004 verminderde onze (door niemand betaalde) activiteit – met name de activiteit van de kern van drie. Wij vonden ook alle drie werk (ik schiep mijn eigen werk door reïntegratiebureau Midlifetop) – en dan is het moeilijk om in je vrije tijd nog te speren. De kern van drie is nog steeds aan het werk.

Maar andere bekende getrouwen, en wat minder bekenden, zijn nu weer zonder werk geraakt.

De vakbond met betalende leden is er nooit gekomen, enerzijds omdat wij mensen liefst niet wilden laten betalen, anderzijds omdat de arbeidsmarkt aantrok. En als vakbond voor werklozen zou je institutioneel ingebed moeten worden in het sociale overleg (poldermodel). En daar zijn vele jaren geduld voor nodig – terwijl de vakbonden altijd (wat mij betreft totaal ten onrechte) claimen voor werklozen op te komen (vakbonden beschermen wie het langst werkt – maar geeft niets om werklozen. Tenzij er overvloed aan werk is en werklozen opnieuw onderaan moeten aansluiten).

In 2007 had iedereen ons uitgelachen als we politiek actief waren geweest, wegens het aantal lage werklozen. Nu is dat anders, en wordt dat nog heel anders: de werkloosheid zal vanaf schrijven dezes verder toenemen, naar wellicht 700 of 800.000 mensen.

Politici doen ons graag geloven dat er 'licht aan het einde van de tunnel is' – vaak bedoelt men dat de economie deze maand iets minder hard in elkaar zakt dan vorige maand. Maar de werkgelegenheid (en werkloosheid) loopt in Nederland altijd 3 jaar achter op het BNP.

Het zou goed kunnen dat ikwilwerken nieuw leven gaat krijgen: maar pas op zijn vroegst in 2010 vermoed ik. Een aantal zaken is beter dan in 2003:

- geen vooroordeel meer dan 'hoogopgeleiden zo weer werk hebben'
- geen vooroordeel meer dan een werkloze een sukkel is.

De pers heeft wat bijgeleerd ten opzichte van 2003, en dat is goed. Maar de oplossing voor de werkloosheid is mogelijk nog moeilijker dan in 2003:

- de economische globalisering is toegenomen, waardoor onze vrije markt – het bedrijfsleven – meer dan ooit bloot staat aan internationale concurrentie. Hoe lossen we dat op, met onze hoge kosten voor het overheidsapparaat en onze hele dure grond (factor 1000 ten opzichte van India – zie www.globalpropertyguide.com)?
- De mensen die in zorg en onderwijs kunnen werken, hebben het heel gemakkelijk: in deze sectoren zal de vraag alleen maar toenemen. Toch zijn de zorg- en onderwijsmensen, hoe toegewijd ook, niet onze 'economische helden': onderwijs en zorg voegen niets toe aan de exportwaarde voor Nederland (exportwaarde is nodig om alles wat wij waarderen, de materiële dingen van kleding, schoeisel, auto's tot en met alle electronica, meubels etc. in te voeren).
- Ueberhaupt: voor wier beroepsuitoefening de Nederlandse taal heel belangrijk is, of het Nederlandse recht, of kennis van de Nederlandse regels/Nederlandse situatie is het heel veilig: niemand uit Polen, Litouwen of Libanon kan hun plek innemen. Een electromonteur kan echter wel vervangen worden door een Libanese electromonteur die een speedcursus twee weken Nederlands heeft gedaan.
- Er wordt gerept over kennis-economie, alsof wij een postindustriële samenleving zijn. Maar, kritische vraag: aan wie verkopen wij kennis? Aan het buitenland, per uur, gefactureerd? Dat zijn er maar heel weinigen. Bovendien is het gevaarlijk kennis te verkopen – het is vaak veel lucratiever kennis voor jezelf te houden, daarmee iets te produceren en daar vervolgens geld mee te verdienen middels export. Wij zijn eerder een samenleving die industrie node mist, dan een kennissamenleving die kennis betaald exporteert.

- Behalve de tweescheiding jong – oud (jong is tot ca. 35 jaar, oud is boven 35 jaar – dan word je nog maar moeilijk aangenomen, behalve als directeur of als superspecialist) komt er de scheiding: lokaal gebonden beroepen en aan arbeidsverlpaatsing of arbeidsmigratie blootgestelde beroepen. De laatste beroepen hebben het veel moeilijker. Maar onze sociale zekerheid scheert iedereen over 1 kam: de verplegende die overal morgen weer werk kan vinden, en de in magneten gespecialiseerde electro wienst vestiging is opgeheven. En voor de 'blootgestelde' beroepen is onvoldoende tijd en geld beschikbaar om 'om te studeren' (je krijgt geen 4 jaar levensonderhoud en 4 schooljaren betaald om van HTS-er P&O-er te worden door de personeelsacademie te volgen).

Kortom: het vraagstuk is heel complex, en vormt een mengeling van internationale markteconomie en internationale arbeidssociologie. Zoals je tussen de regels door in leest, ben ik mij daar verder in aan het verdiepen. Zelf vrees ik een beetje het 'Race to the Bottom' scenario. Daar zijn meerdere boeken over, zoals van Nita Rudra (2008) (http://www.amazon.co.uk/Globalization-Race-Bottom-Developing-Countries/dp/0521715032/ref=sr_1_1?ie=UTF8&s=books&qid=1255980411&sr=8-1) dat ik besteld heb en van Alan Tonelson *The Race to the bottom* (2002). Het interessante van Rudra's boek is de subtitel 'Who gets hurt?' – plus dat het boek recenter is.

Kortom: om een goede richting te bedenken, moeten wij haast een wetenschappelijke lees- en denkclub worden, die daarna aanzetten voor de toekomst richting politiek kan schuiven, met name richting verkiezingen mei 2011.

Voor wie denkt 'dat is met te wetenschappelijk hoor, ik wil gewoon werk! Ik ben 55 en niemand neemt mij aan!'. Dan zeg ik: ja, dat probleem is bekend. Dat kunnen we nog eens benadrukken. Maar met borden gaan rondlopen 'Ik wil werk' is wel heel veel verwachten van politici. Van literatuur zoals bovenstaand zijn maar heel weinig Tweede Kamerleden op de hoogte. Overschat ze niet! Het beste lijkt me dan nog met een club ingewijden in bovenstaande materie enkele of meerdere politieke partijen opzoeken, en ze met intelligente stukken voor ons winnen. Ze deze boeken aanbevelen. En kijken wie het meeneemt in de verkiezingen. Het is niet onze bedoeling te kiezen voor de ene of andere politieke partij; gewoon daar shoppen waar je een toehoorder vindt. En wat mij betreft – zoals Agnes Jongerius – niemand uitsluiten, ook de PVV niet. De PVV is op dit moment economisch 'leeg'. Men heeft net een macro-econoom aangenomen in de staf, maar een sociaal economisch programma is er nog niet. Daar ligt dus een grote kans. Wie een hekel heeft aan de islamofobie van de PVV kan tevens proberen ze daarin te temperen. Een partij met passie voor de mens die het moeilijk heeft is bij uitstek de SP. Misschien zijn daar ook goede ingangen. Wellicht ook bij Groen Links: die partij heeft ook (= net als PVV) nauwelijks sociaal economische inhoud, en als men meer sociaal economische inhoud wil dan Kees Vendrik (de enige binnen GL die wel goede economische inhoud heeft), ligt ook hier een mooie kans. PvdA vind ik vooralsnog wat meer salonsocialisten geworden, voor ambtenaren, en CDA-CU-SGP-VVD-TON acht ik met name aartsconservatieve partijen die toch niets willen veranderen of internationale vernieuwingen in de economie niet willen erkennen, dus daar zou mijn startpunt niet liggen. Maar ik kan me vergissen.

Wie bovenstaande boeken heeft gelezen en mee wil denken, wordt uitgenodigd op het forum verder te praten.

Met vriendelijke groet,

Ir J Philippe Blankert CIRM
19 oktober 2009